

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quid Tridentinum in hoc disposuerit? parag. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

prædictis, ne possint Ordines suscipere, quia quoad Ordines nullum Jus est contra illos. Eas autem particulares constitutiones esse legitimas, latissimè probat Escobar b in eruditissima disputatione de hoc argumento. De natis ab Hæreticis jam supra indicavi, me paulò post esse dicturum, cum de Irregularitate ex Hæresi.

§. II.

Quis dispenset in prædictis Neophytis?

1. SOLUS Pontifex. Qua ratione autem Episcopus possit indirectè dispensare, id est, declarare, &c. satis indicatum est in præcedentibus.

CAPUT XII.

De Irregularitate ex defectu Scientiæ.

§. I.

Quis eam contrahat?

1. ILLITERATORUM quatuor gradus facio. Primum, quo, quis tantum scit legere, & scribere lingua materna, nam, qui infra id, nimis est manifestum, omnino esse illiteratum.

2. Secundum, qui non solum materna, seu vulgari lingua, verum etiam Latina legere dicit, & scribere: At ad ea, quæ Latine scribit, legitur, intelligenda non pertingit.

3. Tertium, qui legit, scribit, intelligitque Latina, sed nec perfectè eadem intelligit, nec perfectè ea loquitur, intelligit tamen substantiam ejusmodi locutionis.

4. Quartum, qui hæc omnia perfectè intelligit, loquiturque, sed ad Doctoratum, sive Canonum, sive alterius facultatis, nec pervenit, nec ad illum propter ingenii hebetudinem, vel propter aliud, aspirare potest.

5. His quatuor gradibus distinctis tutam dabimus, Deo favente, de Illiteratorum Irregularitate doctrinam. Nam, quia Gibahnus e hos quatuor in duos tantum gradus contrahit, minus rectè, quia benignè nimis, de hac Irregularitate locutus est.

6. Porro illiteratus primo gradu, multò magis e infra ipsum est omnino Irregularis, du-

rante tamen ejusmodi imperitia: & meritò, quia is non potest ea præstare, quæ pertinent ad ministeria Ordinis, quæ Latina passim scripta leguntur. Unde, tum, qui sic ordinat, tum qui sic ordinatur peccat graviter, & insuper ipse sic ordinatus, illi, cui Ordines exercebit,

7. Excipe primam Tonsuram cum Rebuffo. Nam, si quando Episcopus adverteret, puerum initiandum scientem dumtaxat legere, & scribere materna lingua, ejusmodi esse indolis, atque in iis circumstantiis, ut facile credi possit, fore brevi aptum ad scientiam majorem, ordinare illum sine incommodo posset. Vide mox paragr. secundo n. 1.

8. Illiteratus in secundo gradu non est Irregularis, seu ineptus ad Minores Ordines, est tamen ad Majores propter rationem modo n. 6. indicatam. Confirmatur ex Textu, b in quo Pontifex deponit Episcopum à muneris Pontificii executione, & administratione, quia idem Episcopus confessus est, se nunquam Grammaticam dedicisse, & nec, vel Donarum legisse. Si ergo Episcopus à suscepto Episcopatu removeretur ob ejusmodi illiteraturam, quantò magis removeretur quis ab Ordinibus nondum susceptis?

9. Illiteratus in tertio gradu cum variam habere latitudinem possit, arbitrium erit penes Episcopum inspectu sui subditi judicare, an tantam is habeat litteraturam, quanta requiritur ad singulos Ordines; cum certum sit pro Minoribus minorem peritiam, pro Majoribus majorem exposci. Id aliquanto distinctius explicabitur mox in seq. §. ex Trident.

10. Illiteratus in quarto gradu non est Irregularis: imò ipsa praxis docuit, ad Ordines etiam Majores non requiri, nec Doctoratum, nec tantam scientiam, quanta consuevit esse in Doctore.

§. II.

Quid Tridentinum circa prædictam litteraturam explicuerit?

1. HÆC in universum ferè dicta reddidit Tridentinum clariora, quando unicuique Ordini suum peritiæ gradum affixit, sic enim habet. c

Pro prima Tonsura sciat Tonsurandus legere, & scribere, & rudimenta Fidei. Notat autem hic Sanchez d sufficere, si sciat legere, & scribere lin-

a Rebuff. de pacif. poss. n. 27. & 29. Glossa C. precipuum dist. 34.

b C. Quævis, de astate, & qualitate.

c Trid. ses. 23. c. 11. 13. & 14. de Ref. d Sanc. in consil. l. 7. c. 1. dub. 45. n. 13.

re lingua vulgari: quod certè est quid amplius, quam quod diximus §. præced. n. 7. cum Rebutfo pergit Trident.

2. Pro Minoribus Latinam linguam intelligat.

Et profectò in bonæ indolis pueris, quando spem præ se ferunt majoris literaturæ adipiscendæ, potest præsumi, Tridentini mentem non fuisse, eos excludere, si non rectè intelligant, quæ rectè latina legunt, Spes enim illa potest æquivalere necessariæ dispositioni. Confirmatur, quia video, ejusmodi esse præxim, Unde bene Turretremata a cum aliis dicit, puerum, qui pro ætate didicit, ostenditque, pro tempore proficere posse, non debere appellari illiteratum. Redeo ad Tridentinum.

a Turree.

b Gemin.

c Illiteratos dist. 36.

Innoc. C. In

junctione de

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

Electio.

3. Pro Subdiaconatu (inquit) & Diaconatu literis, & iis, quæ pertinent ad eos Ordines, quos suscipit, exercendos sit instructus.

Pro Sacerdotio eas habere literas, quibus possit docere Populum de his, quæ ad salutem sunt necessaria, sciatque administrare Sacramenta.

4. Non tamen puto oportere, ut in idoneus sit ad Confessiones excipiendas, tum, quia non omni Sacerdoti imponitur, nova debet ex eodem b Tridentino approbatio, novumque examen accedere. Favet ejusmodi Sacerdotibus non admodum peritis ea S. e Augustini monitio, quæ ait, non esse corrigendos a hereticis, sed pie tolerandos illos Antistes, vel alios Ecclesiasticos Ministros, qui fortè cum Barbarismis, & Solæcismis Deum invocant, vel eadem verba, quæ pronuntiant, non intelligunt, perturbateque distinguunt, modo hi sententiam intelligant. Hæc Sanctus, & Pius

b Trid. l. c.

c. 15.

c S. Aug.

velatus in

c. Sedulo

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

dist. 38.

Doctor, Licet autem hic sermo sit de jam promotis, ducere tamen hinc aliquale argumentum poterit prudens Episcopus, pro promovendis.

5. Illud etiam est indulgendum, ut, quando initiandus est necessarius pro aliquo oppido, ubi sapienter habere Episcopo non datur, possit, (ut observat rectè Menochius d) minori prædictis peritia promoveri.

6. Si hac occasione scire aveas, quæ nam literæ requirantur ad Beneficia, sive Majora, sive Minora Ecclesiastica, lege Canonistas in C. Cum in cunctis, de Elect. Castropal. Gasiam, Lotterius, Azor, in propriis Tractatibus de Beneficiis, & aliquid tangit Sanchez, e nec omittatur Tridentinum. f

d Menoch.

de Arbitr.

lib. 2. casu

425. sine

cui adde

Gloss. d. 55.

C. Prife. &

ead. Gloss.

d. 57. c. 1.

e Zanc. in

cons. l. 7. c.

1. du 45. n.

11.

f Trid. ses.

24. c. 12. de

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Quanam scientia requiratur in Religioso initiando?

Quoniam Pontifex prohibet, ne Episcopi Primam Tonuram conferant illiterato, nisi fortè Religioni nomen det, ideo colligunt aliqui Recentiores, tum pro Prima Tonura, tum pro aliis, quibuscumque Ordinibus, atque adeo pro Sacerdotio, minorem scientiam, requiri in Religioso, quam in Sæculari. Addunt, cum Religiosus versetur sæpè cum valde doctis, facile illum ipso usu peritorem reddi posse.

Equidem scio à multis a id tanquam probabile doceri. Verum ego cum Ledesma b illis acquirere nequaquam, propter sequentes rationes, vel nolui, vel non potui.

Primo, quia id nullo Jure, sed omnino gratis docetur, in d in Tridentino e sic præcipitur.

Regulares, nec in minore ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegio quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.

Profectò, si diligens examen eum Religiosis est habendum, quæ ratione exigua doctrina in illis erit satis? Ad exiguam doctrinam inveniendam diligenti examine non est opus.

Secundo, quia hæc nostra ætate non minus à Sæculari, quam à Religioso, ne dicam multo amplius, requirunt instrui Fideles, & æquale periculum est in utrisque, tum errandi in docendo, tum errandi in Sacris ministeriis peragendis.

Tertio, quia non loquuntur consequenter Contrarii, ipsi enim cum explicant, quid satis sit, literarum pro Religioso Sacerdote, dicunt, sufficere, ut is bene legat, & pronuntiet (ut que Latine) & item, ut mediocriter Latine Sermonem intelligat. At ego affirmo, fieri non posse, ut quis hæc habeat, qui sit aptus, sive Religiosus sit, sive Sæcularis, ad Sacerdotium, ad arbitrium tamen Episcopi, cui id remissum paulò ante §. 1. n. 8. & §. 3. n. 5.

Quarto, quia Contrariorum rationes facile diluantur, nam Textus ab ipsis allatus a. 1. qui loquitur de sola Prima Tonura, non est ad alios Ordines extendendus, siquidem homini Religionem ingredienti, qui ob ipsam ingredi sum tunc Ecclesiasticus, facile concedatur prima Tonura, quæ nihil amplius facit, præter quon constituat in eodem statu Ecclesiastico: At in

a Henr. 7.

l. 1. c. 1.

Portella in

du. Reg. 7.

Or. Sacre

6. Glan. de

Cef. V. qua

rans. Obli

de irreg. c.

3. q. 3. n. 1.

sine & pro

hab. cuius

que potest

Dionys. 2.

rr. 16. n.

29. q. 4.

rr. 2. n. 1.

Castro. 1.

6. de Conf.

p. 10. n. 3.

b Ledesma

in sum.

T. 1. n.

Ord. c. 7.

cons. 4.

c Trid. ses.

23. c. 12. de

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.

Reform.